

[Aksel Larsen.]

mere fyldig Forelæggelsestale, end Tilfældet var, da Statsministeren kom med et tilsvarende Lovforslag vedrørende Slagterikonflikten. Men dermed er ikke sagt, at Tinget har faaet de Oplysninger, det burde have for at kunne tage Stilling til denne Sag. Det kan man maaske ikke bebrejde Statsministeren, navnlig ikke, da han selv erkendte, at han maatte melde Pas med Hensyn til Forslagets saglige Indhold; det kendte han ikke til, det kunde han ikke bedømme, det kunde han ikke redegøre for.

Paa den anden Side maa jeg, netop paa Grund af disse Bemærkninger fra Statsministeren, begynde med at sige det samme, som jeg begyndte med at sige ved Behandlingen af Lovforslaget om Slagterikonflikten, at det er ganske urimeligt, at man vil have Folketinget til at lovgive om Arbejds- og Lønforhold paa et bestemt Omraade, for et større eller mindre Antal Arbejdere, naar Rigsdagen ikke sidder inde med Oplysninger om den Sag, den skal bedømme, og saaledes savner de elementæreste Forudsætninger for at kunne træffe en rigtig Afgørelse. Statsministeren har selv sagt, at principielt er han egentlig ikke Tilhænger af det Forslag, han er kommet med. Han mener, at det ikke er rigtigt at ophøje et Mæglingforslag til Lov, men at det vilde være mere rigtigt at have Voldgift derved, at upartiske sagkyndige fastsatte, hvorledes Lønninger og Arbejdsvilkaar skulde være.

Naturligvis burde man kunne glæde sig over saaledes ikke alene fra Statsministeren, men for øvrigt ogsaa fra andre, at høre, at det egentlig er en daarlig Udvej, man vælger her, at det er ganske urimeligt at ophøje et Mæglingforslag til Lov, blot fordi det er stillet af Statens Forligsmand. Det er det, jeg har hævdet og dokumenteret, da vi behandlede Forslaget om at ophøje Mæglingforslaget i Slagterikonflikten til Lov, og det kan kun glæde mig, at jeg nu faar Tilslutning til det. Det er nemlig rigtigt, at Forligsmanden — jeg har sagt det dengang, og jeg gentager det nu — ikke skal undersøge, hvad der er ret og rimeligt, men blot skal se, om han kan stille et Mæglingforslag, der har Chancer for at blive vedtaget af begge Parter, og derfor er det aldeles ikke givet, at det rigtige er truffet. Det kan man kun bedømme ved at undersøge Forslaget nærmere, og gør man det, kan man nok faa sine Tvivl.

Paa den anden Side er jeg aldeles ikke Tilhænger af det, Statsministeren er, og det, jeg ved Det radikale Venstre er, og det, jeg begynder at forstaa at det ærede Medlem

Hr. Christmas Møller ogsaa er ved at blive, nemlig Tilhænger af tvungen Voldgift. Jeg synes, at her har man tilstrækkelige og tilstrækkeligt alvorlige Erfaringer fra Besættelsestiden. Man udnyttede jo herhjemme — jeg ønsker at gentage det, og jeg vil gerne forstaaes bogstaveligt —, man udnyttede den Omstændighed, at Danmark var blevet besat af tyske Tropper, til at gennemføre et generelt Strejkeforbud og et System med tvungen Voldgift, som vi først slap ud af i Efteraaret i Fjor. Arbejds- og Forligsnævnet skulde være afgørende for Lønninger og Arbejdsvilkaar, og hvis ikke der opnaaedes Enighed eller Flertal i Arbejds- og Forligsnævnet, hvad der, mig bekendt, aldrig opnaaedes, var det Arbejds- og Forligsnævnets Formandsskab, der afgjorde Sagen. Det blev altsaa i Praksis til, at 3 af Staten indsatte Voldgiftsdommere traf Afgørelserne.

Hvad førte det med sig? Det førte med sig, at Arbejdsgiverforeningen konsekvent og i alle Tilfælde sagde nej, naar Arbejderne kom og ønskede Overenskomsterne revideret, ønskede højere Lønninger eller Forbedring af Arbejdsvilkaarene. De sagde konsekvent nej, og Sagerne havnede hos Arbejds- og Forligsnævnet, Enighed opnaaedes ikke, og Formandsskabet traf Afgørelserne. Hvad disse Afgørelser angaar, kan man naturligvis have et forskelligt Syn paa dem, men det er i hvert Fald en Kendsgerning, at der fra Arbejdernes Side ingen Sinde har været blot noget, der lignede Tilfredshed med disse Afgørelser, tværtimod.

Det er paa sin Plads at minde om, at ved Loven om Arbejds- og Forligsnævnet var der faktisk lagt Loft over Arbejdernes Lønninger, de kunde i hvert Fald kun forhøjes i det Omfang, Staten tillod det. Men der var aldeles ikke lagt Loft over Priserne. Der kan være Grund til at minde om dette i Anledning af det ærede Medlem Hr. Axel Kristensens Udtalelser. Han siger, at Arbejderne kan ikke forlange stadig væk at være, var det en privilegeret eller favoriseret Klasse i et Samfund, hvor vi har Priskontrol og alle Haande andre Restriktioner. Det, der er en Kendsgerning, det ved det ærede Medlem udmærket, er, at Priserne under hele Besættelsestiden er steget ganske kolossalt, medens Arbejderlønningerne ikke fulgte Trop.

Begyndelsen til det hele blev gjort i Begyndelsen af 1940, da Nationalbankdirektør Bramsnæs kom med sine ilde berygtede Udtalelser om „den onde Cirkel“, som Følge af hvilke Udtalelser Regering og Rigsdag skyndte sig allerede i Marts 1940, før